По конфіскаті — наклад другий.

Ч. 26 (180). Львів, субота 3. лютого 1923. Почтову належність оплачено гуртом. Рік II.

...ський Вістник

Редакція и Адміністрація: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграмів Громадський Вістник Львів.
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.
Рукописів не звертається.

Передплата: Місячно в краю 7000 Мп.
За границею: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Німеччині 9500 п. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон. Румунія 50 лей. Болгарії 50 левів, Австрії 9500 мп. Зміна адреси 500 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації

Ціна примірника 300 мп.

Виходить щоденно рано.

Видає: Видавнича Спілка „Діло“.

Львів, 2. лютого 1923.

Кінець Льозанни. Льозанська конференція кінчилась, вірнійше сказати вмерла, не давши тих наслідків, яких сподівались від неї керуючі чинники великих держав.

Вироблений спільно великими державами проєкт мирного договору, який має реґулювати відносини на Близькому Сході, повинен бути переданий до розгляду Туреччини. З настроїв, які панують серед турецьких делеґатів, з певністю можна встановити, що проєкт цей не буде принятий самими делеґатами без порозуміння з урядом і національним зібранням. Нота Франції, яка висловлює погляд французського уряду на вироблений в Льозанні проєкт лише як на фіксацію певного стану переговорів, який не виключає дальшого ведення переговорів в новому місці й у наново визначеному часі, відкриває шляхи для Туреччини в обороні її позицій і в дальшому проваджені політики неуступчивости. Ці позиції Туреччини ще більше скріплюються оголошеним одночасно з нотою комунікатом англійської делеґації, який встановляє повну розбіжність на вироблений проєкт між Францією і Англією.

Утворена в цей спосіб фактична ситуація примушує дивитись на вироблений в Льозанні проєкт мирового договору лише, як на проєкт, відносно якого не можна мати певности, що він в незміненому вигляді увійде в життя. Цей погляд знаходить ще більше ствердження й підкріплення в тому факті, що найбільш дразлива справа, в обсягу тих, що виникли на конференції, коло якої обертались всі переговори й розмови — справа Мосулю — проєктом договору цілком не зачіплена й залишена для безпосередних переговорів між заінтересованими сторонами.

Проєкт договору отже має значіння й вартість лише, як формула тих уступок, які вже досягла Туреччина, уступок які в майбутньому можуть бути розширені, але в жаднім разі не звужені.

Підходячи з цього погляду до льозанського проєкту, належить в першу черґу підкреслити, що льозанський проєкт певно й рішучо перекреслює севрський трактат. Цей момент має дуже важне принціпіяльне значіння. Севрський трактат уявляє одну орґанічну цілість з трактатами версайльським і сан жерменським, які на думку творців їх мали встановити тверді й непорушні основи нових відносин в післявоєнній Европі. Перекреслюючи севрський трактат, льозанський проєкт робить перший великий вилом в будові Европи, встановленій в результаті війни. Тим самим він дає можливість дальшого переведення ревізій, ставить на черґу дня перегляд инших договорів, що завершили европейську війну.

Успіхи Туреччини, які вже зафіксовані льозанським проєктом, являються результатом її послідовної і ясної політики, що її провадила вона весь час після закінчення світової війни. Турецькі політики, всі ті, що стояли на чолі анґорського національного уряду, відразу зрозуміли, що єдиний порятунок, єдиний вихід для Туреччини є будувати свої надії і певність в орґанізації власних сил, в веденню самостійної політики, покладаючись лише на самих себе. Ці методи турецької політики в льозанському проєкті дали певні позитивні результати. Льозанський проєкт забезпечує Туреччині всі теріторіяльні здобутки, які осягнені військами Кемаля Паші, визнає частину теріторіяльних домагань Туреччини в Европі, зменшує військове відшкодування Туреччини, признає створені права турецької держави над підданими чужих держав й тими, що належать до національних меншостей. Можна сподіватись, що в дальшому розвиткови справи реґуляції відносин на Близькому Сході, залишаться незміненими ті пункти льозанського проєкту, які фіксують становище Дарданель. В цій справі совітські делеґати, які виступили з далеко йдучим проєктом невтралізації Дарданель, проєктом, абсолютно неможливим до реалізації при істнуючій політичній конюнктурі, опинились в становищі повної ізоляції й зазнали рішучої поразки. Дійшло до порозуміння між Туреччиною й великими державами і о скільки совітські держави, яких залишила навіть їх спільниця Туреччина, не мають жадної можливости вплинути на зміну цих постанов, о стільки ці пункти, можна сподіватись, будуть переведені в життя. Утворюють вони в Дарданелях відносини, які неґативно відібються на інтересах України в тім разі, коли залишаться вони й після упадку большевицької влади.

Льозанський проєкт, фіксуючи теперішний стан переговорів, ще не дає ґарантій, що він наблизить розвязання справи Близького Сходу. Ситуація продовжує залишатись напруженою й вузол, завязаний там, який завдавав й завдає стільки клопоту европейським політикам, й після льозанського проєкту зістається нерозвязаним.

Пр. 61/23/2. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часопису „Громадський Вістник“ число 19. (173) з дня 26. I. 1923. в артикулі під заголовками: 1) „Побір до війська в цій країні нас зовсім а зовсім нормальний перебір“ і експозе польського премера Сікорского“ артикул в цілій основі, 2) „Pro memoria“ артикул в цілій основі, містить в собі єство ad 1) провини з § 24 уст. прес., ad злочину з § 65 а) з. к. і § 302 з. к., узнав доконану в днях 24. січня 1923 конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 процедури карної заказ дальшого поширювання того друкового письма. Зза разом видав наказ відвічальному редакторов тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблизшім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. в. д. № 6 ех 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 27. січня 1923

(Підпис нечиткий.)

Не в них нам учитися!

Від Редакції. Хоча критичні замітки Шан. Автора не стоять в тіснім звязку з нашою політикою, і не вповні покриваються з поглядами Редакції містимо їх радо для висвітлення одної з найцікавійших проблем і з огляду на їх інтересність.

Гіцинґ, в січні 1923.

I.

З ріжних сторін приходять звістки, що молоді люде, студенти, з української Галичини, одинцем і гуртком подалися в ріжні німецькі університетські міста; їдуть туди наші молоді люде не тільки, щоби шукати знання у висших німецьких школах, якого не знайти їм в їх нещасній рідній країні, а в рівній мірі й тому, щоб там у Німців набратись усього того, що трохи неозначено називають у нас **національною ідельоґією**. Як має одиниця почуватись частиною великої єдности національної? якими мірилами вона має оцінювати, що добре і що зле в істнуванню нації? як серед засобу більше і менше привабливих ідей і ідеалів відріжняти, що здорове і що кволе? котрі форми суспільного співжиття й методи державного будівництва піднімають націю в гору, і котрі її неминуче збивають з ніг, затоптують у низ? що таке національна честь і як вона висловлюється в одиниці і в цілости? як витворюється, як і чим поглиблюється, в яких формах і в яких змістах виявляється відповідальність одиниці перед нацією за свої діла, свою мораль, свої слова, навіть свої думки? як виховувати політичних діячів до відповідальности політичної, якими способами її укріпляти і наглядати? які санкції накладати на політичних діячів і провідників, котрі нанесли шкоду рідній країні? які елементи метафізики, фільософії життя, моралі, естетики, письменства, мистецтва слід здоровій і надійній нації плекати, і які, наче пошесть, відкидати від свого порога? яка роля і яка ціна традицій, релігії й духовенства в національнім життю, яка орґанізація шкільництва підносить здоровля нації, і яка його підкопує? в якім дусі укладати шкільні читанки, щоб уже ними покласти основу під здоровий національний світогляд молодого покоління, а не посіяти пустого, а то й отруйного зілля в дітočих душах?—відповіди на такі і сим подібні питання складаються на те, що називають національною ідеольоґією, світоглядом нації. Що наше молоде покоління голодне відсвіжити, зревідувати, перебудувати свою національну ідеольоґію тай що кидається в сій области шукати помочи, вказівок і досвідів також на чужині, се явище симптоматичне і само в собі дуже відрадне; що одначе почин сей, якщо в невідповідну сторону скермований, може принести молодим людям, а за ним і нації цілій розчарування або навіть нові шкоди, замісць внутрішнього зрівноваження і збірної користи, на се хотілось би тут звернути увагу нашого загалу.

* *

Річ певна: національна ідеольоґія наших батьків, народовецького покоління, відбувши чесно і вірно свою службу нації в свій час, нині віджила свій вік; в нинішний день вона видається ще тільки солодкавою й тісною, а й дерев'яною й пустою, коли глядіти на неї із становища нинішних вимог синтези національного світогляду і оцінювати її як знаряд в боротьбі нації за істнування. Радикалізм, соціялізм і анархізм, які в останніх десятиліттях претендували виповнити новим змістом нашу національну ідеольоґію, дали нашому народови мало що більше крім хаосу в думках і ділах; попофобія, хамо-кратія і пайдо-кратія — в громадянській области, немовляче обожання всякої мистецької окрушинки, скиненої із столиків краківських і віденських, почасти й петербурських і київських фейлєтоністів — в области духової творчости, — отсе сумні, тай самими ініціяторами, думаємо, небажані овочі зусилля накинути хліборобському народови теорії, не на нього шиті (а може й для нікого в світі — нетільки досвід Росії, а й инших країв, здається, се показує). Таке в громадянській і духовій области. А які результати принесло спарування народовецької дерев'яности й безпросвітности з радикально-соціялістичною пустотою нашому народови в обсязі чисто-політичнім, себто — як вартість вихованих у тих ідеольоґіях людей провірилась і що провірюється немилосерною суворістю фактів, про се не місце тут говорити...

Коли молодь свідома, що далі в сліпу вулицю не вільно перти; що навпаки, під загрозою національного занидіння мусимо знайти вихід із духового (а з нею й економічного й політичного) убожества нашої тричі нещасливої рідної країни (яка двигає на собі пятно найтемнійшої й найбіднійшої провінції найтемнійшої й найбіднійшої з колишніх великих держав, Австрії!); і коли студентство наше подається на чужину, щоб зачерпнути науки із скарбниці досвідів щасливійших від нашого народів, — то сьому треба радуватись цілою душею. Тепер річ у тім, аби податись туди, куди слід, до добрих учителів, від яких можна навчитись потрібного, а не попастися на учителів лихих, від яких можна набратись усього иншого, тільки не того, чого нам треба.

Наші молоді люде йдуть (з причини, про які зайва річ говорити) за наукою до Німців. Що Німці наділені богатьма великими прикметами думання, почування й енерґії, річ безперечна. Безперечно також, що все те не в такій нечуваній мірі, як се вони вмовляли в себе і в світ, деклямуючи на всі лади, що „am deutschen Wesen wird die Welt genesen“. Але вже зовсім ніякого сумніву немає серед тямучих людей, навіть уже також серед що найрозумнійших Німців, — що здорової національної ідеольоґії, позитивного, національного світо-

гляду, доцільного, політичного духа, непохитної національної чести — не в Німців (як і не в Росіян) шукати. Хто знає Німців, у того немає сумніву, що з країни сеї (та й ще в теперішнім періоді її поступаючого розкладу) наші молоді люде вивезти можуть усе инше, передовсім розчарування і хаос думки), тільки не ту національну ідеольогію, за якою вони туди їдуть. Як шукати національної ідеольогії в народі, який, мимо спроби вробленої Бісмарком, не є нацією в принятім, повнім розумінню сього слова! Як навчатись національної політики у народу, який є клясичним зразком політичної сліпорождености! Як хотіти вчитися ясного й доцільного національного думання у народу, якого фільософія й письменство (Гете — виїмок!) є найбільш хаотичні змістом, найбільш незугарні формою серед фільософій і письменств народів світа; — у народу досі невжирушного Геґля і досі не добитого романтизму! Як шукати глибини національної чести в народі, який протягом своєї історії тай на наших живих очах, у днях проби й міри, давав і дає такі яскраві приклади національної бевчесности, що аж чужинцеви стидно на се глядіти!

Про те, що тут кажемо, можна би томи писати, не коротку статтю, яка може тільки дориво чно торкатись теми.

(Продовження буде.)

В. Панейко.

Польська преса.

Характеристика сойму.

„Курієр львовскі" пише: „Сойм марудить. Зїздиться, щоб розїздитися на довші ферії. В партіях відносини більш аніж коли неналаднані, між партіями більше ніж коли ворожі. Демократія незіспоєна й несолідарна всуперіч усім наукам і пересторогам сучасних подій. „Пяст" усе ще на розпутті, параліжований внутрішньою борнею суперечних напрямків, знерухомлений балястом „ґешефтярських" елементів, безідейних, вичікуючих і услужних для всіх. Не видко в новоовибраних законодатних тілах живого, творчого духа, не відчувається ритму палкої а швидкої праці. Не появилися досі нові талани, молоді сили, свіжі ідеї. Остали давні антагонізми, старі шахрайства, крутійства й проволікання. Виглядає начеб то сойм і його провідники нічого не навчилися, нічо не бачили, ні до якої цілі не йшли. Давне темпо, давні шабльони, дрібні комеражі, зависти й інтриґи. В цей спосіб підтинаєть ся парляментаризм в корінї. Сучасний сойм, сойм провінціяльного інтеліґента не зміг виказати своєї висшости над першим, хлопським. Щоб тільки гіршим не оказався! Політики привикли побоюватися за свою популярність і популярність своїх партій. Особи закривають собою партії, партії позитивну діяльність. Грязнемо, тонемо в липкій масі компромісів, безхарактерности, трусости. Треба нам перш усього психічного лікарства, здібности рішитися, наражуватися, творити".

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. ик. 40.000.

Українська парляментарна репрезентація.

Правнодержавна декларація українських послів і сенаторів з Волині, Холмщини, Полісся і Підляша.

Правнодержавну декларацію, яку відчитав на вступі своєї промови, пос. Самійло Підгірський, підписали отсі посли до сойму і сенатори:

Посли: *Антін Васильчук, С. Підгірський, Микола Пирогів, Василь Комаревич, Сергій Козіцький, Борис Козубський, Андрій Братун, Максим Чучмай, В. Дмитрюк, С. Хруцький, С. Любарський, І. Скрипа, Марко Луцкевич, Т. Приступа, А. Пащук, І. Тимощук, І. Павлюк, Павло Васильчук, Войтюк, Маківка.*

Сенатори: *А. Карпинський, Г. Левчанівська, Л. Маркович, М. Черкавський, Д. Герштанський, Пастернак.*

За українську школу.

Український посольський клюб зголосив нагле внесення про негайне введення української мови для навчання українських дітей в народніх і середних школах на землях Холмщини і Підляша (Люблинського воєвідства) в повітах: Томашів, Білгора, Красноставск, Замость, Грубешів, Холм, Біло-Підлися, Радвин, Влодавск і Константиновск та на землях Полісся в повітах: Кобрин, Берестє, Дрогичин і Піньск.

Поневолений народ, який зуміє поставити на ноги своє шкільництво — дістане в свої руки ключі від своєї вязниці.

Із тайн польської адміністрації у Сх. Галичині.

Нам прислано такий цікавий з богатьох оглядів документ:

Совіти й Сх. Галичина.

„Курієр львовскі" доносить: „Із Москви наспіла вістка, що заступник Чічеріна, комісаря для закордонних справ, Літвінов, видав усім своїм підчиненим вияснення, що збігці зі Східної Галичини не мають права до репатріяції на рівні з польськими громадянами, бо совітський уряд не признав приналежности Східної Галичини до Польщі та не признає рішення ради амбасадорів, принятого в свому часі, про двацятьпятилітний польський мандат над Сх. Галичиною.

Слід пригадати, що вже рік тому совітський уряд торкнувся цієї справи в подібний спосіб і, що тоді наслідком енерґійного протесту польського уряду російські зарядження не були виконані".

Д. К—ий.

Примара повстання.

(Київська билиця.)

Примітка. Ця билиця записана минулої зими в Київі, де вона, як оповідають, склалася під враженням дійсної події.

— —

— Ну, справді, чорт йому, тому Київу. Така краса, така роскіш сама про себе, а життя стало в ньому, хоч утікай на край світу. Сердешний Михайло Іванович пропаде, їй-Богу пропаде... Деж таки людина, що живе наукою, тай до того старша людина, не згине в теперішніх обставинах!... Але я маю й жаль до нього. Він тепер забуває мабуть все на світі. Чому не присилає тих колядок? Так і напишу йому: „Осміляюся потурбувати Вас знову й дуже прохаю, не забудьте про колядки Гнатюка!" Ну й гаразд! Скінчено... А-а-а, Грицю, ти вже тут? готов?"

Іван Петрович завважив, як до кімнати ввійшов слуга, якого він збирався вислати до Київа з листом до професора Михайла Івановича Лебедя. В додатку до листа получив клуночок з борошном і салом для київського колеґи, що в часі голодової скрути не міг прожити зі служби в науковій установі з огляду на те, що видачу щоденної пайки харчів відложено на неозначений час. Це було в кожнім разі не зайво. Іван Петрович страшенно не любив голодівки й це було одною з хиб його вдачі: не вмів пристосуватися! Поза тим це була людина гарна й товариська, любив красу й музику, займався етнографією, а вечерами виходив далеко за хутір, прислухався в літі співам женців і жадно ловив ухом земні й піднебесні голоси. Любив він свій хутір і свою Полтавщину.

Тепер працював над народніми піснями, хоч праця посувалась пиняво, бо не було змоги працювати в бібліотеках і тяжко було взагалі за книжку.

Він нетерпляче чекав усякої новини з Київа, але в останніх часах щораз більше сердився на нього, що, мовляв, зовсім мертвіє. Під осінь 1921. р. життя стало вже дуже дошкульне.

Віддаючи слузі клунок із запакованим у ньому листом, Іван Петрович не забув додати: „А не віддавай його нікому иншому. Тепер нікому не можна довіряти... Ну, поспішись, щоби встигнути до потягу".

„Не турбуйтесь — сказав самовпевнено Гриць — тепер ніколи не прийдеш за скоро".

Він узяв ще нишком тричі більший клуночок, щоби „спекульнути" в Київі, трохи невдоволений чи не підозрілим листом. Та це дурниця, не варт і думати!

Сталося так, що Гриць, хоч не скупий в компанії, та проте в певнім пориві ощадности, а може, щоби піддурити казну, а по трохи зі звички не платити, що вкорінилось в останніх часах, — не купив квитка на залізниці, й у потязі арештували його аґенти. Він опинився в Чека з розбитими плянами, бо все, що при ньому було, сконфісковано йому.

— —

Тоїж ночі до помешкання проф. Лебедя трівожно застукали. Всі прокинулись зі сну. Професор працював ще й тепер, кинувся відчиняти двері. Ввійшли аґенти чека.

„Ви — Лебедь? Вас арештують". Одночасно почався трус. Почали ритися серед паперів та книжок. В кабінеті розбили шафку гуцульського стилю, бо під руками не найшлося ключа.

Професора відвели до Чека. Бідолаха ломав собі голову, звідки спало на нього таке лихо, але не міг нічого придумати. Тимчасом дні в арештантській келії тяглися безконечно довго, а ночи були без кінця-краю. Здавалося, кожна хвилина рила глибокі карби на душі й обличчю, білила біллю волосся.

Врешті привели на допит. Жрець Теміди-вакханки попередив допит промовою на тему контреволюційности інтеліґенції взагалі, й професорів зокрема. Потім приступлено до діла. Сивий як голуб професор відповідав супокійно, але здавався мізерною істотою супроти тих суворих облич, що з їх очей блискали якісь жахливі вогники, та що з уподобанням спирались рукою на револьверові торбинки.

Допит не задоволив нікого. Тут якось ніби між иншим запитано:

— Ви знаєте Ігнатюка?

— Не знаю, відповів професор.

— А в Полтавщині ви не знали такого Ігнатюка, отаманчика, що збирається воювати за Петлюрівську Україну?

На такий несподіваний зворот професор не знав, що й казати!

Усмішка пробігла по обличчю чекіста.

— А може будете знати, хто такий чи що воно таке колядки?

Професор здивувався: „Що правда, не диво — погадав собі, — коли цього не не знає Абрам Мехельсон, чи пак, як він тепер зветься, А. Михайлов, а все таки — пощо йому це все?" А голосно додав: „Колядки?... Це українські пісні... різдвяні, обрядові".

Йому блиснула щаслива думка: „Ах, ви певне питаєте про Гнатюка. Гнатюк галицький етнограф, він видав колядки".

Обличчя судді нахмурилось. Але скоро він набрав звичайного вигляду, й показуючи професорови якогось листа, спитав: „Так це про того Гнатюка тут мова?"

Побачивши листа, професор мимохіть усміхнувся болючою усмішкою. Усміх грався також на обличах „русских" чекістів.

Примара повстання зникла.

Суд окружний в Перемишли держав названих від 31. X. до 12. XI. 1922 в слідчій вязниці без переслухання. Дня 12. XI. 1922 пополудни слідчий суддя, на інтервенцію осіб з'зова тюрми, переслухав обох арештованих і по порозумінню з прокуратором випустив на волю, а слідство ведеться дальше, від ч. актів Vr. 2649|22.

В дітях наша будуччина — наша доля і воля. Найкраще дбає про майбутність народа той, хто жертвує на „Рідну Школу“.

Похід Франції на Німеччину.

Знову стріляють до населення.

„Echo de Paris“ доносить, що у Боппарді прийшло до кривавої сутички між Французами і німецьким населенням. Французи ужили зброї, наслідком чого згинуло 20 осіб, а богато було ранених.

Усунення в Несід.

Берлінські часописі доносять, що окупаційна влада усунула знову 70 німецьких урядників за участь в страйку.

Загострення.

„Н. фр. Пресе“ доносить, що побоюючись заворушень в Есен французька влада дала наказ, силою якого на вулиці після 9. год. вечером комунікація заборонена. Військо дістало довзія уживати зброї проти „саботажистів“. Всякі збори, віча заборонені. За поширювання проти-французьких відозв загрожено карою смерти. З театральних репертуарів усунені всі п'єси патріотичного характеру.

Німеччина бажає переговорів?

„Майн“ доносить, що німецький уряд порішив розпочати з Францією переговори в справі відшкодувань і окупації Рурщини. Посередником мав би бути Союз Народів.

Французька нота.

Французький уряд має на днях вислати до Німеччини ноту з протестом проти підбурювання населення Рурщини до страйку.

Участь Італії в окупації.

Муссоліні підписав наказ, на основі якого група італійських інжинірів виїзджає до Рурщини, для співпраці з Французами, що означалоб участь Італії в окупації.

Причину цього, що не всі ще постійно складають обовязковий 1 проц. податок на „Рідну Школу“, добачує дехто в недостачі ексекутиви. Це не вірно. Для нас національна карність і громадянський обовязок повинні бути більшим авторітетом, ніж багнет чужого жандарма.

З польських справ.

Польща і Данціґ.

Рада Ліґи Народів приняла до відома дві умови між Польщею й Данціґом. Перша умова відноситься до репрезентації на міжнародній конференції і відповідає поглядам польського уряду про цю справу. Друга умова означує компетенції генерального комісаря Польщі в справі офіціяльного принятя чужих фльот у Данціґу. Ця умова уневажнює рішення ген. Гекінґа, який не признав Польщі цього права.

Сенат.

Сенат приняв ухвалений соймом законопроект про емісію четвертої серії скарбових білетів на суму 200 міліярдів Мп. Проти законопроекту голосувала правиця й Жиди.

Департамент для „кресів“.

„Курієр львовскі“ доносить: В урядових кругах обговорюється з приводу реформи адміністрації можливість створення департаменту для „кресів“, який підлягав би безпосередно президії ради міністрів. Завданням департаменту булоб наглядати за адміністрацією.

Жертви на „Рідну Школу“ мусять бути постійні; бож і видатки „Рідної Школи“ є постійні.

Совітська Росія.

Російський імперіялізм і Грузія.

Постановою останнього їзду совітів фіктивна самостійність Грузії ліквідована цілком. В новій спілці совітських республик закавказькі республики цілком втратили свою незалежність й заковали лише автономію. — Ця постанова їзду совітів попереду була обміркована й принята центральним комітетом російської комуністичної партії без наради з місцевими кавказькими організаціями й була зателеграфована як наказ до виконання грузинському центральному комуністичному комітетові.

Центральний грузинський комуністичний комітет на засіданні 15. вересня 1922 р., розглянувши московський проєкт, визнав його непридатним й висловився за необхідність обєднання в сфері господарської й закордонної політики з захованням незалежности. Один з членів грузинського центр. ком. одержав доручення ознайомить з цим поглядом московський центр. ком. На засіданні московського Ц. К. домагання грузинських комуністів були одноголосно відкинуті. Грузинські комуністи вдались тоді шукати допомоги у Леніна, але замісць допомоги одержали від нього суворо догану. Після цього грузинський Ц. К. подався в цілому складі до димісії. Димісія ця була прийнята й московський Ц. К. організував новий грузинський Ц. К. в бажаному для себе складі. Грузинських опозиціоністів мається на увазі вислати з Грузії до Росії. Відносно комісаря фінансів Іваніидзе ця постанова вже виконана.

Гірнича промисловість на Уралі.

По відомостям „Екон. Жизни“ за 1922 рік на Уралі працювало всього лише 30% всієї уральської індустрії й то з великими перебоями.

Золота позичка з виграшами і комуністична партія.

Центральний комітет комуністичної партії обіжником запропонував всім партійним організаціям розвинути агітацію на користь підписки на золоту позичку серед селян й робітників, при цьому Ц. К. вказав на недопустимість примусової підписки серед осіб, які не являються членами комуністичної партії, як це мало місце на деяких московських фабриках, де комуністичні Ячейки вимагали від робітників колективної підписки під загрозою звільнення; обіжник зазначає, що такі заходи викликали серед трудящих дуже негативне відношення до позички.

Совітська преса про позицію Польщі.

Совітська преса, стурбована чутками про мобілізацію, яка нібито переводиться в Польщі, а також про концентрацію польських військ на німецькому кордоні в околицях Сувалок, Млави, Торуня і Тчева, в спеціяльних статтях обговорює позицію Польщі. „Правда“ пише, що в випадку, коли би Польща виступила проти Німеччини, то це потягло би за собою дуже великі наслідки. Від щирого наміру польського уряду втриматись на мирній позиції в значній степені залежить розвиток подій на заході, який в випадку втягнення Польщі в імперіялістичну авантуру, може обернутись в загально-европейську катастрофу.

Стеклов в „Ізвестіях“ говорячи про польську політику й про польських імперіялістів, пише, що совітська республика потрапить поставити свої озброєні сили так високо, що одібе всяку охоту до всіляких спроб ріжних імперіялістичних авантурників.

На Кавказі.

З Тифліса повідомляють про обрання нового совнаркому закавказької федерації в такому складі: голова — Оріхошвілі, комісар внутрішних справ — Гусейнованш і комісар війни — Еліва.

До Тифлісу прибув голова виконкому III. Інтернаціоналу Зіновєв, який має бути призначений совітським намісником на Кавказі. Зіновєв прибув для наради з відданими Москві комуністами. Йому доручено взяти в шори грузинських комуністів, які большевиками оголошені після знищення самостійности Грузії непевними.

Паралич у Леніна.

Варшавські газети повідомляють про нове погіршення в стані здоровля Леніна. Ленін остаточно втратив повну здібність мови й писання й обернувся в паралітика; про поворот його до державної діяльности не може бути й мови.

10 лютого с. р. здержуеться висилку часопису всім П. Т. Передплатникам, що залягають з передплатою.

РІЖНІ ВІСТИ.

Довги союзних держав.

Англійський уряд згодився на пропозицію Злучених Держав в справі консолідації англійських довгів до суми 851.000.000 фунтів штерлінгів, з яких Англія на протязі 10 літ має сплатити 3 процент, а в дальших роках 4 процент. Гарантуючий капітал виноситиме 1 і пів процент. Цілий довг має бути сплачений до 62 літ. Річні сплати будуть виносити 161,100.000 долярів.

В Льозанні.

Проєкт мирового договору предложено турецькій делєґації. Льорд Керзон у своїй промові накликав Турків до підписання договору доказуючи його користність для Туреччини. Справу Моссулю має вирішити Союз Народів. Турки зажадали 7 днів для надумання і провірки проєкту. Льорд Керзон згодився тільки на 2 дні проволоки.

Ситуація в Баварії.

Ситуація в Баварії ще досі не вияснена. Гітлер і його прихильники не заповідають насильних засобів проти уряду. Теперішня влада не має авторітету. Преса поборює уряд, уважаючи його димісію за конечну. Демократична партія не пoкидає тактики але домагається поправи для його авторітету та протестує проти всяких виступів „духа політичної нерозваги“, цеб то Людендорфа.

Совітсько-мадярські переговори?

„Daily Telegraph“ пише, що в Букарешті ведуться тайні переговори совітського уряду з урядом Мадярщини в справі заключення тайного союзу на випадок війни.

Совіти резиґнують з Бесарабії.

Потверджуються відомости, що в Льозанні прийшло до порозуміння поміж Чічеріном і румунським урядом в справі Бесарабії. Совіти дефінітивно зрезиґнували із всяких претенсій до Бесарабії, щоби тільки осягти порозуміння в инших справах та навязати сусідські взаємини з Румунією.

Совіти концентрують війська.

Шведські часописі доносять, що совіти справді концентрують свої війська здовж польських кордонів. В тій справі команда червоної армії видала окремий наказ.

Совіти а справа Клайпеди.

Літвінов у розмові з представниками закордонної преси заявив, що совітський уряд уважає претенсії Литви до Клайпеди за слушні. Литва це є найсимпатичнійший сусід совітської Росії і совіти піддержують Литву, але тільки морально. Повстання в Клайпеді не було викликане Москвою.

Ще одна конференція.

Рада Союза Народів порішила скликати ще одну світову конференцію дня 15. жовтня 1923. р. в справі митних оплат між усіма державами. На ту конференцію будуть запрошені і представники держав, що не є членами Союза Народів.

Безуспішний ультімат Союзних Держав.

Союзні держави звернулися до повстанчого уряду в Клайпеді з ультіматом, домагаючись опущення міста та очищення цілого краю від

повстанчих військ. Повстанці порішили не вислухати ультіматума і приготовляються до боротьби.

Конференція в справі Клайпеди.

„Таймс" пише, що Бонар Лоу відбув у неділю конференцію з Поанкарем у справі Клайпеди. Жадної децизії не принято, бо порозуміння не осягнуто.

З ірляндського бульвану.

Повстанчі відділи виконали наступ на доми державних урядників. Богато осіб убито, кілька домів спалено.

Конференція прибалтійських держав.

Дня 5. лютого має відбутися в Ризі конференція прибалтійських держав в справі комунікації. У конференції візьмуть участь і совіти.

Турецько-совітський союз.

„Н. Фр. Пр." з певних джерел доносить, що совітський уряд фактично заключив мілітарний Союз з Туреччиною, який має на меті спільну акцію на випадок війни. Союз заключено в Льозанні, а договір підписав Чічерін та Ісмет Паша.

Заворушення в Македонії.

В грецькій частині Македонії вибухли революційні заворушення. В кількох місцевостях появилися повстанчі ватаги, які зводять боротьбу з військом та жандармами. Богато осіб арештовано.

Присилайте датки на політичних вязнів до Тов. „Краєвий Союз Кредитовий", або до Тов. „Дністер" з дописко: на вязнів! — У Львові є ще кількасот арештованих Українців! — В першу чергу найблища рідня і села повинні прийти з помочею!

Бенеш про міжнародне становище.

Порурє.

В комісії для закордонних справ чеського парляменту міністр Бенеш у своїй довгій промові переказав спершу події в Порурю в звязку з розвитком питання відшкодувань. Навівши аргументи французького, бельгійського і італійського урядів, якими вони обосновують окупацію рурського басейну, міністр Бенеш додав від себе такі два мотиви, що спонукали Францію до сього походу: 1) німецькі політичні партії, як соціялістичні, так і деякі буржуазні, а також і офіціяльні урядові кола Німеччини, Англії, Америки й нейтральних держав загально признають, що Франція має повне право вимагати відшкодування зруйнованих своїх північних земель виключно на кошт Німеччини; 2) чимало міжнародніх авторитетів, а також деякі виступи німецьких комуністів і соціялістів потверджують, що деякі німецькі уряди та певні німецькі кола свідомо змагали до банкроцтва Німеччини, щоби таким робом або примусити знижку репараційних сум, або взагалі зробити репараційні виплати неможливими.

Міністр сказав дальше, що він добре знає і про ті закиди, які є звернені проти другої сторони, а передусім про те, що Франція повинна би з більшою терпимістю відноситись до своїх колишніх ворогів, особливо тоді, коли в Німеччині були при владі соціялісти. Але знову таки фактом є, що в Німеччині не найшовся доси ні один уряд, який безоглядно виконав би свої зобовязання та що ні разу з німецького боку не запропоновано такого проєкту розвязки проблеми відшкодувань, яка булаб до прийняття. Воно не могло сприяти витворенню мировій довірочній атмосфері.

Европа й совітська Росія.

Переходячи до льозанської конференції, мін. Бенеш зазначив, що вмішалася у неї й совітська Росія, яка дуже сильно реагує на европейські події. Відношення совітської Росії до европейських держав стало в останніх місяцях року більше напружене. Вправді совітська Росія старалася навязати торговельні взаємини, давати концесії і т. д. та подекуди відсунула на бік свою тезу про викликання світової революції та про боротьбу проти Заходу, алеж останні европейські події знову спонукали в совітській Росії зворот до старої тенденції. Бо сов. Росія вочинає рахувати, що нинішні відносини в Німеччині можуть закінчитися великим конфліктом, який легко може довести в Европі до перевороту теперішнього суспільного устрою. А проте ледве чи можна вірити в те, щоби Росія хотіла війни. Її становище не є того рода, щоби вона могла мати такі бажання.

Правда, Росія робить ріжні воєнні підготування, громадить запаси, переводить реквізиції й мобілізує фабрики, та всюди, де має нагоду, веде зручну політичну й дипльоматичну роботу. А проте поруч з усією тією нервовістю та гарячковою діяльністю, яку можна зауважити в Росії, поруч з щоденними вістками про мобілізації й воєнні приготування на широку мірку, треба добре мати на увазі все те, що в тих вістках, є звичайною пропагандою, а то й політичним маневром.

Новий міжнародній конфлікт?

Згадавши про приязні взаємини поміж Ч. С. Р. та її сусідами, та зокрема про Румунію і Югославією, з якими Чехо-Слов. заключила союз, д-р Бенеш перейшов до питання про можливість швидкого міжнародного конфлікту. „Я не вірю — сказав він — у такий світовий конфлікт в теперішньому часі і всі ті, які хотять завалити дотеперішню післявоєнну політичну систему або знову сподіються загальної революції, переживуть ще одно розчарування."

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці понище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

Позір!

Взивається зльокавтованих урядовців всіх дикастерій, так провізоричних як і сталих, щоби негайно, та найпізнійше до 15. лютого подали свої імена, назвиска, адресу, літа служби, історію своїх заходів о прийняття до служби та чи і яку дістали відповідь від дотичних властей на адресу Д-р В. Бачинський, Львів, вул. Косцюшка ч. 1 а. 1-4

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Попереднє (25) число нашого часопису сконфіскувала польська прокуратура за два місця вступної статті п. з. „Після першого виступу" одно місце посольської промови(!) п. Самійла Підгірського в статті п. з. „Стара Росія в Новій Польщі", одно місце в статі „Закон а дійсність" цілість рубрики „Французька преса", частину статі „Свято Державности України у Відні" та новинку „Як це назвати?"

— **Зміна на становищі начального редактора.** Ред. Ф. Федорців, який від чотирьох місяців страждає грудною недугою, в тім стані попав до тюрми, що ще погіршило стан його здоровля. Опустивши тюремні мури, не почував він себе на силах дальше кермувати редакцію і зголосив своє уступлення зі становища нач. редактора. Та безприкладна інсинуаційна кампанія анархічних елементів на якийсь час здержала його від переведення в діло своєї постанови. Ред. Ф. Федорців обмежився тимчасом до того, що взяв відпустку для порятування здоровля. Колиж виявилося, що грудна недуга не тільки не уступає, але ще змагається, ред. Ф. Федорців за порадою лікарів невідклично постановив уступити і взагалі усунутися від всякої активної політичної діяльности. Зазначуємо для оминення яких небудь поголосок у відомих колах, що це уступлення не стоїть в ніякім звязку з відомою кампанією розкладових одиниць. Компетентні чинники з жалем приняли до відома цю постанову в пересвідченню, що ред. Ф. Федорців, який на протязі трьох останніх літ з повною самопосвятою працював в редакції і у вельми важких умовинах стояв на її чолі, зможе небавом знову вернути до журналістичної праці.

— **Літературно мистецький вечір Богдана Лепкого.** На онодішному засіданню Комітету для влаштування ювилейного свята Богданови Лепкому стверджено, що загальне заінтересовання карнавалом, підриває інтерес громадянства до починань виразно культурницького, незабавового характеру. Комітетови доводяться рахуватися з можливістю недописання з боку публики, що моглаб усемно відбитися на повазі свята і його безсумнівній важности. Томуто по короткій дискусії, рішено ще раз відложити речинець свята Богдана Лепкого на кінець лютого, по закінченню мясниць. Тимчасом може вдасться спровадити на день свята самого Ювілята.

— **Бранка в печеніжинському повіті.** Переведено військову бранку. В ночі впадала до села під проводом жандармів сотня піхоти, яка розбившись по кількох на хату, стягала з постелі, та так провадила до комісії. Тут майже усіх узнавано „здібними". Після цього деяким селям давано підписувати якісь папірці, правдоподібно декларації. Над батьками не явившихся „охотників" знущається яблонівська поліція. У селі Стопчатові побила страшенно кількох селян, а між иншими старенького Скригунця Миколу. У селі Ковалівці забрано у одної вдовиці послідну корову зате, що син втік перед бранкою.

— **Медичний журнал на еміграції.** Нам пишуть: Спілка українських лікарів в Ч. С. Р. приступає до видавання українського медичного журналу; проситься всіх українських лікарів, які хотілиб свої статі містити в цьому органі, висилати їх на слідуючу адресу: Spolek ukrainskych lekařu v Č. S. R. Praha . III. Striko-va 4. III.

— **„Будяк".** Ми одержуємо таке письмо з просьбою о поміщення: „Вельми Шановна Редакціє! З почуттям понад всяку міру неприємним прочитав я заяву пп. Л. Лепкого, Р. Купчинського і О. Бабія про їх непричасність до підприємства п. Кренжаловського прозваного „сатирично-гумористичним журналом" „Будяк". Недостача мойого імени поміж іменами людей, які в свій час там близько стояли до цього видавництва, моглоб викликати враження, що я далі остаю в складі співробітників „Будяка" тим більше, що старі мої рисунки і заставки всеж таки в ньому появляються. Супроти того стверджую на цьому місці, що з „Будяком" зірвав я всякі взаємини з хвилею устроєного його „редакцією" скандального під кождим оглядом „вечора гумору і сатири", та що вживання ним кліш з моїми рисунками проходить помимо і проти моєї волі. На жаль не маю змоги потягти п. Кренжаловського до відповідальности за поведення, яке в яркий спосіб перечить з журналістичній етиці, про яку мабуть п. Кренжаловському зачувати не доводилось. — З поважанням *Павло Ковжун.*

— **Розтріл Невядомского.** Дня 31 м. м. о годині пів до 9. рано виконано на склонах варшавської цитаделі смертельний присуд на убійнику Нарутовіча — Невядомскому. Невядомского вивезено з тюремної келії і перевезено на місце екзекуції в санітарному самоході, який двічі по дорозі псувався. На смерть ішов Невядомскі спокійно, просив щоб йому не завязували очей, не привязували до стовпа, та щоб цілили просто в голову. Коли чету жовнірів 21. п. п. уставлено в ряд, а прокуратор прочитав присуд, Невядомскі зняв блюзку, окуляри, а передавши їх рідні, сказав: „Вмираю за Польщу, яку запропащує Пілсудскі!" Відтак звернувся до жовнірів і сказав: „Я вам стаю вигідно, стріляйте! Залунала сальва і Невядомскі повалився з ніг. Лікар ствердив негайну смерть.

— **Воєнний „лікар".** У Львові арештовано бувшого польського старшину, якого імени преса не подає, що на основі вислухання двох семестрів медицини іменував себе „доктором" і як такий виконував лікарську практику. В справі його лікарювання заряджено поліційне слідство.

— **Блаженні віруючі.** Свого часу польський ліквідаційний уряд переводив реєстрацію воєнних шкід, що викликало у людей наївних припущення, що ці шкоди будуть хочби в мінімальних формах повернуті. Люде більш досвідчені не тратили натомісць ні паперу ні часу на реєстрацію, якої метою було добро польського скарбу, а не пошкодованого населення. Кінець кінців, щоб не поширювалося баламуцтво, польський ліквідаційний уряд оголосив на днях комунікат про те, що про які-небудь воєнні відшкодування не може мути й мови. Тому поховайте свої „супліки" ви „блаженні віруючі", які сподівалися підмоги від польського ліквідаційного уряду.

— **Пожежа.** Від іскри, що вийшла з паровика поїзду Яворів-Львів зайнявся дім Адама Цалого в Женсні Польській і згорів до тла разом з обстановою.

— **На дохід українських інвалідів.** Нам пишуть: Комітет пань опіки над Інвалідами дістав за дармо велику салю „Народнього Дому" до розпорядимости на 5. лютого ц. р. Комітет хотів уладити забаву для „смотриків", бо для старших уряджують вечерниці инші Комітети. Однак шкільна влада заборонила вихованкам своїх шкіл ходити на публичні забави. Тому вечерниці смотриків не відбудуться, але натомісць буде в тім же речинці та сама забава для старших, взявши на увагу й молодших. Тому поприходять на сі вечерниці і старші і молодші, а Комітет Інвалідів на тім найліпше вийде, бо заробить. А прийти може кождий і весело забавитися, бо буфет буде добірний, а одяги лише візитові. Запрошення набувати можна в „Доставі" перед полуднем від 11.—1. і від 5.—7. вечером.

— **З метрикальних містерій.** Староство в Рудках прислало до парохіяльного уряду в Купновичах письмо такого змісту: Rudki, dnia 10. stycznia 1923. Do Wielebnego gr. kat.

Urzędu parafjalnego w Kupnowicach st. — Do prośby N. N. z ... o ulgę z §. 61. u. w. jest dołączony wyciąg metrykalny sporządzony przez Urząd parafjalny nie w języku łacińskim, wbrew zakazowi wydanemu tut. rozporządzeniem z dnia 10. stycznia 1922, L. 1/pr. — Ponadto Urząd parafjalny odmówił wyraźnie stronie proszącej wydania wyciągu metrykalnego we formie przepisanej w którym to celu zwróciłem już raz stronie podanie za pośrednictwem Urzędu gminnego. Nie mogąc dopuścić do tego, aby interesa ludności były narażone na szwank przez sprzeczne z ustawą stanowisko urzędu parafjalnego, wzywam urząd parafjalny uprzejmie, aby załączony wyciąg metrykalny odpowiednio uzupełnił przez wpisanie treści w języku łacińskim i nadesłał go z powrotem Starostwu w ciągu dni 3, ile że w razie przeciwnym, byłbym zniewolonym zastosować przepisane środki administracyjno-karne. — Starosta: підпис нечиткий.

— Позір! „Сокіл Батько" у Львові, закупив велику скількість творів найновійших видавництв а се: Г. Ібсен — Пер Гінт, С. Маковей — Кроваве поле, К. Поліщук — Червоне марево, С. Чарнецький — Сумні ідем, Ф. Федорців — Терем і Драгоманов — Книга Битія Українського Народу. Книжки розсилається на знані адреси по дуже приступних цінах за післяплатою. Дохід призначений на уладження українського городу у Львові. Т-во певне, що суспільність віднесеться прихильно і причиниться своїми датками до так взнеслого діла. 1621 1-6

— Вп. Передплатників в Чехословаччині просимо отсим складати передплату на наш часопис в Банку Чеських Легіонів в Празі на конто Видавничої Спілки „Діло" у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.*

Дописи з краю.

Ляшки гостинцеві (пов. Мостиска).

Як переводив вибори п. староста Згода і підкомісар держ. поліції Келяр в Мостищині.

Виборча акція почалася з того, що 28. жовтня м. р. арештовано директора народньої школи п. Осипа Робачевського та господаря Степана Боцька і відставлено до вязниці у Перемишлі.

а між ними всіми шанованого і любленого управителя школи п. Осипа Робачевського, що довгі літа був наче батьком громади.

В будинку вешталися державні поліціянти перебрані в цивільні одяги і вони почувши бесіду Івана Андрейка відозвались: „Czekaj, kiedy wam aresztowano ojca, będziemy i synów aresztować".

Але селяне не дались застрашити, бо виступив господар Іван Дутко і так само почав переконувати, що Українці не повинні брати участи у виборах, та для угрунтування свого погляду відчитав із перемиського „Українського Голосу" статтю, яка обговорювала становище Українців до розписаних виборів.

В день виборів (5. листопада м. р.) зійшлася виборча комісія на чолі із Дмитром Піхом та в асисті 2 держ. поліцаїв чекали до полудня на голосування. Однак ніхто до голосування не явився. Тоді жандарми донесли старості про це, а в слід за тим надїхав староста п. Згода разом із підкомісарем держ. поліції Келяром і розпочали „урядування".

Дмитро Піх замельдував, що люде тому не йдуть до голосування, бо в селі є „бунтівники". Староста із Келяром зарядили приставлення жандармами „бунтівників" в особах Івана Дутка, Олекси Піха та Івана Андрейка. „Бунтівників" не найдено в хаті, тому сам старий Дмитро Піх, що повнив функцію предсідателя виборчої комісії, пошкандибав із палицею в руці від хати до хати і виганяв людей до голосування. Селяне не могли із дива вийти, як Дмитро Піх, що давно перед війною числився патріотом — на старість для лакомства нещасного, став вислугувати собі на „панську ласку".

Коли народ не хотів послухати хруневських рад Дмитра Піха і як передше не йшов до виборів, тоді староста п. Згода разом із підкомісарем Келяром приказали наказному війтови Гринькови Мазуркови, щоби він доставив 25 підвод, які мали станути коло виборчого льокалю. Гринько Мазурик сповнив приказ і вислав аж 40 підвод, які приказав староста поїхати до Мостиск і чекати на дальші зарядження під будинком мостиського староства.

І нечуване сталося ділом. Підводи заїхали перед будинок мостиського староства, та довгими рядами заповнили гостинець, а прохожі оглядали і допитувались, що за причина такої мобілізації підвод.

В отсей спосіб ждали бідні форшпани до 9 години вечером, а нетерпеливлячись почали питатися старосту, пощо і доки вони будуть безчинно стояти перед староством.

На це сказав їм староста п. Згода, що пустить їх домів, коли зобовяжуться голосувати.

По списанню імен форшпанів пустив староста їх домів, а вислідом сего було, що 12 з поміж форшпанів вже по замкненню голосовання віддало голоси.

Під сим примусом голосували: 1) Іван Качор, 2) Андрій Каратницький, 3) Олекса Дроб, 4) Іван Іванович, 5) Дмитро Дубецький, 6) Дмитро Цигак, 7) Федько Волошин, 8) Юрко Качор, 9) Федько Піх, 10) Андрій Зидор, 11) Гринько Чепіль, 12) Іван Бач.

В дни виборів до сенату (12. листопада м. р.) зявилися в селі лише жандарми та підкомісар держ поліції Келяр.

Коли ніхто не хотів піти до голосування по рецепті старости п. Згоди приказав підкомісар Келяр доставити 70 підвод. Але штука не вдалася. Селяне навчені передше п. Згодою — не услухали приказу. Голосували до сенату лише члени комісії, хоч наказний війт Гринько Мазурик та Дмитро Піх потилися, грозили, що староста пришле військо до села

Остання погроза справдилася. Со зараз заквартеровано в селі військо, яке поверх місяця стояло постоєм.

От картинка „льояльного" переведення польських виборів в Східній Галичині. О.

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині просимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Легіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло" у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.*

ЗАЯВА.

В останніх часах польська преса, навязуючи до кампанії проти моєї особи, снує дивовижні фантазії в тім напрямку, немовто між краєвим проводом і нашим Урядом наступили розходження та що краєвий провід від довшого часу (як це подає „Нова Реформа" в спеціяльній телеграмі зі Львова) веде якісь переговори з польським урядом на підставі „територіяльної автономії ухваленої польським соймом".

Як голова Міжпартійної Ради і голова Народнього Комітету з усею рішучістю стверджую, що ані від довшого часу не велися ані тепер не ведуться ніякі переговори ані з польським урядом, ані з якиминебудь польськими партіями, ані взагалі з Поляками.

Одночасно заявляю, що нічого мені не відомо, щоби хтонебудь з українських відповідальних чинників чи поодиноких політичних осіб якінебудь переговори вів або наміряв вести.

Інсинуаційні змагання польської преси йдуть в тому напрямку, щоби з одного боку створити для заграниці ілюзію мнимих угодових тенденцій, а з другого боку в краю посіяти зерно недовіря та спричинити роздвоєння і розбиття українського громадянства.

Маю глибоке переконання і тверду віру, що інсинуаційна робота без огляду на її джерело розібється о непохитну поставу нашої суспільности, а тим самим всі ворожі заходи минуться зі своєю метою.

Львів, 2. лютого 1923.

Д-р ВОЛОДИМИР БАЧИНСЬКИЙ.

ОСТАННІ ВІДОМОСТИ.

ТЕЛЕҐРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ ТЕЛЕҐРАФІЧНОЇ.

Виїзд през. Лєбе до Есен.

Берлін. Президент райхстаґа Лєбе виїздить до Есен, щоби розглянути положення на місци.

Французькі митові урядники зайняли становища.

Дісельдорф. Французькі митові урядники зайняли митові уряди в Дісельдорфі.

Мусоліні в справі Порура.

Рим. „Іль Нуово Паезе" звідомляє, що Мусоліні на засіданні Ради мін. зложить заяву в справі подій в Порурю і в справі внутрішнього положення.

Відповідь Кемаля Паші для Поанкаре.

Париж. У відповіди висланій на ноту Поанкаре, Кемаль Паша констатує, що був вельми зворушений становищем французького правительства і що стремить до привернення мира, одначе декотрі условія мирового договору, не надаються до прийняття Народніми Зборами в Анґорі.

Катастрофа в копальні.

Битом. Вибух в копальні в Гайніц послідував о год. 7'20 рано. Сьогодні о год. 9. рано видобули 103 вбитих, 49 робітників є іще під землею. Уряд в Опельни призначив оден міліон марок на запомогу для родин, котрих батьки впали жертвою катастрофи.

Відповідь клайпедського директоріяту комісії антанти.

Рига. З Клайпеди звідомляють: На домагання комісії антанти щоби литовські повстанці в Клайпеді розоружилися, през. директоріяту Сімонайтіс відповів, що постанову в цій справі може ухвалити лише головний комітет округа Клайпеди. Сімонайтіс не розуміє жадань утворення нового правительства, бо правительство, яке істнує в формі директоріяту, має за собою попертя народніх мас. Директоріят власти не зречеться і боронитиме її з оружям в руці, причому відповідальність за евентуальний пролив крови, мусіла би впасти на комісію союзників. Після одержання повищої відповіди Сімонайтіса, комісія заявила, що вважає перемиря дальше триваючим і що звернеться за вказівками до відносних правительств.

Залізничий рух на окупованій области.

Дісельдорф. Наслідком договору між окупаційними властями і залізничниками залізничий рух відбувається правильно.

ЖІНОЧИЙ ВІСТНИК.

„Жінка і праця".

Під таким наголовком появилася ще до часів світової війни студія п. Olive Schreiner, писана по англійськи та діждалася скоро перекладів трохи не на всі европейські мови. Ця студія, це тільки уривок великої праці, якій авторка посвятила богато літ пильних дослідів — та якій на жаль, не довелося ніколи бути друкованою: в часі бурської війни 1899 року її манускрипт пропав в огні. Студія, про яку хочу говорити, це тільки оден розділ пропавшого твору, що носив в оригіналі назву „Паразитизм", відтворений опісля з памяти. Тим не менше студія творить цілість.

Olive Schreiner родилася в полудневій Африці як дочка переселенців. Втративши в ранньому динстві батьків, виховувалася в глухій бурській фармі під доглядом старої опікунки, якої весь умовий багаж творила біблія. Це не перешкаджало їй (опікунці) бути в щоденному життю цілковитою готенточкою. Тож мала Olive, що скоро начала виявляти живий ум і сміливість поглядів, мусіла вперто боротися, заки вдалося їй добитись образування і завдяки пильній праці над собою стати тим, чим бачимо її опісля: відомою письменницею і журналісткою.

Життя серед природи і студії над нею, та пильна обсервація життя, африканських племен — склалися на уформування цілком оригінального, незвичайно ясного світогляду і способу думання, якими здивувала й захопила вона вже в своїм першому, молодечому романі „Історія одної африканської ферми".

Досліди над природою (головно над половим питанням), почавши з життя ростин і первісними людськими племенами, були цим, що утворило підставу її історії фемінізму, як що можна так виразитися. Бо це теорія, далека від голословних жалів і домагань, ясна і проста, а перш за все: будуюча. Не руйнувати старий лад бажає О. Sch. а пристосовувати його до нових умовин життя. Тому так само далека вона від виступів проти мущин, як і від погляду, що допущення жінок до нових областей праці може бути небезпечне для їхньої жіночости.

Авторка розказує у вступі до своєї книжки про оден заобсервований нею факт. Їй приходилось часто говорити з жінками диких африканських племен. Одна з них виявила стільки вродженої інтелігенції і говорила з такою красноречивостю й експресією, що видалась їй людиною геніяльною. Розказувала про страшне положення жінок їхнього племени, про полігамію, яка робить їх нещасними і непотрібними, коли вони постаріють. А все-ж, ні одним словом вона не протестувала. Полігамія що в певній фазі розвою людського племени і в певних обставинах може бути конечністю, була конечним лихом і в цьому племени і це розуміла ця жінка і розуміли інстинктовно всі її посестри. На основі цього факту і дослідів над становищем жінки в світлі генетичної соціольогії, О. Sch. приймає як аксіому: жінка не бунтується проти суспільного устрою і не домагається зміни свого положення — так довго, як довго це потрібне для добра загалу. Що йно тоді, коли загальний інтерес домагається змін, вона ця свідома і дійсна, або підсвідома й можлива матір, не тільки матір своїх дітей, але матір людства — протестує. І в найновійшому жіночому русі О. Sch. бачить інстинктовне стремління жінок до задержання раси, „інстинкт світового материнства", а не бажання особистих користей.

На перший погляд це видається незрозумілим. Та це тільки тому, що О. Sch. не думає старими, втертими категоріями, але живучи у виїмкових для культурної людини обставинах, вона самостійно і наскрізь нешаблоново дійшла до своїх висновків.

Тим лихом, яке грозить в найблизшій будучині людству на думку О. Sch., та проти якого інстинктовно повстає жінка в послідних десятиліттях — є жіночий паразитизм. Цей сам паразитизм жінок, в якого обіймах сконала стара Греція, та Греція, що славилася колись спартанками! Через який старинний Рим мусів уступити дужим германським племенам з їхніми трудящими сильними жінками.

Та паразитизм минулого видається авторці менш небезпечним, чим цей, який грозить тепер. Він був випливом накопичення багацтв упривілейованими клясами і невільництва та обмежувався тільки на багатих.

Сьогоднішний, а радше майбутній має инші джерела. Фізична праця замінюється послідовно механічною і інтелектуальною. І жінка, що мала в фізичній праці свій процент, мусить мати його і в новій. Вона мусить шукати нових областей діяльности, що заступили би ткацький станок, домашню робітню одежі, а по части тепер вже кухню і пекарню. Жінка не пече хліба, не робить консерв, не плете панчіх, не шиє коврів, бо все це роблять дешевше фабрики. І не на те згадує це О. Sch., щоби жаліти старих часів. Нові обставини вимагають нових праць. Творчі сили жіночого духа не сміють нидіти, мусять бути використані. Бо разом з жіноцтвом зледащіє й суспільність.

Паразитизм жінок, в якій формі він не обявився би, чи як проституція, чи в таких подружних звязках, де жінка вегетує тільки завдяки свому полови, вважає авторка найбільшим злом, яке може стрінути суспільність.

О. Sch. й тим оригінельна у своїх поглядах, що на її думку жіноче питання не розвяжеться разом з робітничим. Перед безробітними лежить альтернатива: найти працю або умерти. І вони найдуть її, хочби частина їх і згинула. Найдуть її, бо область праці не зменшилася, хоча змінилися її форми. Та перед жінкою не зарисовується шлях так просто. Їй не грозить ніяка конкретна катастрофа і це тим більше небезпечне. Ще з одної причини робітниче питання не йде паралельно з жіночим, а навпаки, його розвязання може бути небезпечним для певного числа жінок: мущини всіх часів і всіх країн проявили в фазі матеріяльного добробуту склонність до витворювання жіночого паразитизму (ніколи скорше, то є тоді як була необхідність особистої фізичної праці).

На думку О. Schreiner жінок не може охоронити від паразатизму навіть материнство, що при всьому його домінуючому значінню і вимаганих жертвах є **пасивне**. Коли воно не перешкаджало нашим попередницям вести цілий великий апарат домашнього хазяйства (і тоді не підносилися голоси з табору мущин: ви жінки створені для материнства і через це звільнені від всіх инших праць) а в давних доісторичних часах вести всі праці крім воювання і ловів (отже управа землі і всі ремесла) то не перешкодить воно жінці майбутнього розвивати свої умові здібности й орудувати ними в якому це не булоб напрямі.

Сьогодня, коли жінка допущена вже у всі майже області діяльности, ці думки здавалисяб анахронічними. Та вони не будуть ними досі, доки ідеалом так суспільности як і жінки з окрема не стане відповідна до індивідуальности праця для жінок і спільність духових інтересів з мущинами.

На сумнів, чи жінка зможе проявити рівну мущинам здібність в нових областях праці, О. Sch. відповідає в окремому вичерпуючому розділі.

Фізична змеханізована праця вимагає часто більше зручности, чим сили, більш пружности, чим сталевости мускулів. Це має жінка і тому жінка робітниця має перед собою будучність.

А жінка вчений, жінка законодавець? Сотки жінок, що працюють в найновіщих часах на чи не всіх ділянках умової праці нищать цей сумнів. Та О. Sch. не вдоволяється тим. На примірах вона виказує, що бували фази в історії людства, коли жінка мусіла виявляти і виявляла більше інтелігенції від мущин. Німкині середньовічного Raubritter-а приходилося цілком певно виявляти при веденню її великого хазяйства з тисячами праць більше інтелекту і творчого змисла, чим її вічно воюючому, здичілому мужеви.

Пануючі жінки минувшини, займаючи одинокий пост, на якому можна було жінці виявити вповні і свобідно свою індивідуальність — все вміли скласти іспит інтелектуальної спроможности. І хоча попадали на найвище державне становище тільки завдяки припадкові уродження або подружжя, то проте були між ними такі, як Катерина Велика, Марія Тереза, Єлисавета англійська або еспанська Ізабелля, що своє імя записали в історії поруч з найбільшими державними мужами.

Накінець авторка опрокидує закид, начеб високий умовий розвій впливав негативно на силу почувань жінки відносно мущини і дитини. Навпаки, доказує на примірах, що високо розвинені жінки почували інтензивнійше (Соня Ковалевская, Жорж Занд) та що жінки на низькому степені розвою часто не виявляють цілком материнських почувань.

На думку авторки, жіночим рухом не кермує відосередочна сила, це радше частина руху обох полів до себе, до спільних занять, спільних ідеалів, „взаїмної творчої симпатії, сильнійшої від всього, що є на світі".

Марія Стругинська.

Англійська жінка в громадянському життю.

Останні вибори до англійського парляменту не збільшили числа жінок в Палаті Громад. Лиш дві жінки, леді Астор (уніоністка) і п. Уінтрінгам (лібералка), обидві члени старого парляменту, були вибрані і тим разом. З 32 кандидаток багато дістало велику кількість голосів: леді Купер (консерватистка) і п. Бондфільд (робітнича партія) дістали більше як по 14.000 голосів і при перевиборах в тих виборчих округах знов матимуть шанси.

Відносно партійної приналежности жінки-кандидатки були розділені: уніоністок 5, національн. ліберал. 2, ліберальн. партії 14, робітн. партії 9, безпартійних 2.

З останніх найбільше успіху і найбільше з усіх заслуговує на увагу мала г. Елеонора Рабтон, діяльний член „Союзу за виборче право жінки", перша жінка — мировий суддя.

— — — — — — — — — — —

Може з приводу цих, других уже в Англії, виборів до парляменту, в яких приймають участь жінки, цікаво буде перейти головні етапи боротьби англійської жінки за незалежне становище.

Англійська жінка (радше сказати британська, бо під цією назвою тоді обєднюються Англійки, Шотляндки та Ірляндки), давно вже мала значно незалежніше становище ніж на континенті: жінки здавна, з 50 років минулого століття цікавляться громадськими справами, намагаються грати політичну ролю і мати вплив; шкільне виховання, спорт, професійне виховання приготувало за останні 20—25 років їх до ріжноманітних професій. Тут треба додати, що більшість шкіл в Великобританії належить приватним особам, товариствам, організаціям і жіночі організації зібрали великі фонди на спеціяльне приготування в доступних їхньому впливу школах молодих дівчат до нових професій. Велику ролю грав: „Woman's Institute" в Льондоні, де жінки готувались до активної боротьби за свої права.

Від 1869 р. жінки мають в Англії виборче право в громадах (комунах); в 1870 р. здобули собі право засідати в шкільних комісіях: в рік перед війною в льондонській муніціпальній шкільній управі (London School Board), що керує всіма міськими народніми школами, було 4 жінки на відповідальних становищах. В 1875 р. жінки приймають участь в державній опіці бідними (Guardian of the Poor). В 1878 р. льондонський університет відчинив двері жінкам і зробив доступним нарівні з мущинами всі академічні степені; за льондонським пішли шотляндські університети: Единбург, Сент-Ендрюс та нові — Глазго і Абердін; також нові англійські університети: Бермінгам, Манчестер. В Кембріджі, одному з двох найстаріщих і найславніщих університетів Великобританії а пізніще і в Оксфорді був окремий Коледж для жінок, вони могли слухати викладів і працювати в робітнях, але не були допущені до академічних степенів і щойно після війни, Кембрідж і Оксфорд стали доступними жінкам нарівні з мущинами.

Від 1882. замужні жінки мають право на власне майно, незалежно від чоловіка; від 1882. приймають участь у виборах до Окружних Рад (County Council). 1892. Медичні та инші наукові товариства допустили жінок своїми членами. В цім році вибрана відома малярка членом Королівської Академії. 1893. були призначені перші жінки фабричні інспектори, 1894. р. явились перші жінки мирові судді. 1897. Ліберальна Партія одноголосно висловилась за поширення виборчого права на жінок, які мають майно та платять податки. Великі організації як „Великобританська та Ірляндська Ліга за права жінки" та Жіночий Політичний Союз домагалися поширення виборчого права на всіх жінок. Боротьба ся тяглася довго, переходила ріжні етапи, аж доки в часі всесвітньої війни, своєю активною участю в обороні рідного краю жінка не здобули собі остаточної побіди.

Англійські жінки приймали вже здавна велику участь в партійній праці великих політичних партій, у передвиборчій агітації і такі великі організації як консервативна „Прімроз Ліга", що відграє дуже значну ролю в політично-громадськім життю складається переважно з жінок.

Хто хоч трохи знає Англію, знає яку ролю в громадському і товариському життю відграють клюби. Жінки мають своїх кілька великих клюбів: Емпрес Ледіс, Емпайр, Райтерс та ин. деякі політичні клюби за останні часи допускають жінок членами.

В минулому (1922) році Англійки можуть величатися ось якими успіхами: перші жінки (дві) адвокати були допущені до виконання обовязків і нових чотири склали успішно свої іспити.

Королів. Академія Мистецтва вибрала відому малярку п. Свіннертон, своїм членом, а товариство Британських Різбарів склало посмертно таку саму честь на Леді Глікен.

Вищий Ветеринарний Коледж видав диплом першій жінці Ірлянд-

ці, яка давно вже скінчила студії і мала право на нього.

Королівська Академія архітектів. вибрала трьох жінок своїми членами; на одному з великих океанських параплавів перший раз відплила жінка машиніст.

Англійський уряд призначив п. Комб-Тенант своєю представницею до Ради Союза Народів, де вже багато англійських жінок займають відповідальні становища, як знатоки в комісіях, особливо в комісії, що займається справами торговлі жінок та дітей.

В палаті Льордів розглянена була заява Леді Ронда, про допущення її в Палату на підставі того, що вона має на те право, як представниця сього роду; заяву приняла прихильно Комісія, але Палата її відкинула.

Ірляндський Новий Парлямент Irish Free State (Ірляндської Вільної Держави) дав повні політичні права жінкам: чотири жінки призначено до першого Ірляндського Сенату.

Жінки у відбудові світа.

(Промова п. Чапман-Катт в Райхстаґу)

Голова „Інтернаціонального Союзу за Виборче Право Жінки", П. Чапман-Катт будучи минулого місяця в Берліні, на запрошення німецьких жінок-парляментаріїв, виступила з промовою у великій салі Райхстаґу, де всі місця, в долині і на ґалерії, були заняті жінками, — незвикле видовище, особливо для старих льокаїв, що не знали як поводитися відносно цих незвичайних ґостей.

Член Райхстаґу, пані Аделє Шрайбер привитала п. Чапман-Катт від німецьких жінок.

П. Чапман-Катт говорила по англійському. Слова її були посвячені її враженням з подорожі і кількамісячного побуту в ріжних частинах Німеччини, Австрії та на Угорщині. Завданням її було приглянутись за цей час до того, як ці країни відбудовуються після руїни зробленої війною, та в якій мірі допомога Америки ще потрібна.

Зараз по скінченню війни, говорила п. Чапман-Катт, американські кореспонденти, здебільшого бувші воєнні кореспонденти, запевняли, що Центральна Европа економічно цілком знищена. Тим часом минають роки, вона тримається, її величезний опір і здібність до життя були недоцінені. Нові кореспонденти навпаки стали запевняти американського читача, що Центральна Европа настільки добре стоїть на ногах, що абсолютно не потребує ніякої помочі від Америки. Серед Американців відчувається велике бажання прийти на поміч, але збиті з толку такими протирічивими відомостями, вони вважають за краще самим придивитись і багато з них приїздить з метою студіювати політичні, економічні обставини в Центр. Европі, щоб краще направити допомогу, як що вона і далі буде потрібна, але допомогу не державам, бо вони вживатимуть всі кредити на нове озброєння, для нових війн, а громадським, сказатиб, орґанізаціям.

Жінки, на думку п. Чапман-Катт, повинні, і на її радість вона переконалась в тому, що так в дійсности і є, приймати як найактивнійшу участь у відбудовуванню того, що чоловіки так безоглядно зруйнували. Романтична віра жінки в духову та розумову перевагу мущини зникла безслідно разом з цією війною.

Кінчаючи свою недовгу промову п. Чапман-Катт закликала до тіснішого обєднання жінок для відбудування обставин можливих для істнування і запевняла, що Американки завжди готові до такого співробітництва.

З приводу цієї останньої частини промови голови одної з найбільших міжнародніх жіночих орґанізацій, добре булоб, як би й наші жіночі орґанізації вступили в тіснійший контакт з Американками, головно добре булоб запросити до краю і познайомити їх з обставинами, в яких живе наш народ.

Жінки-члени Трудової партії.

Останньої неділі (28. січня ц. р.) відбулася нарада жінок-членів Трудової партії, на якій обговорювано політичні питання біжучої хвилини.

Всі матеріяли призначені для „Жіночого Вістника" проситься надсилати на адресу: Мілена Рудницька Лисяк, Львів, вул. Городецька ч. 97. II пов.

Памяти Юліяна Січинського.

В „Українському Прапорі" з 27. січня ц. р. находимо таку посмертну згадку бл. п. Юліянови Січинському:

„Сумну вість принесли нам українські часописи з краю, що в дні 12. с. м. відпровадила українська громада у Львові на вічний відпочинок бл. п. Юліяна Січинського, предсідника управи „Народньої Торговлі", голову Видавничої Спілки „Діло", члена Народнього Комітету і пр. і пр.

Юліян Січинський, б. старший радник Дирекції домен у Львові, від молодих літ живо інтересувався нашим громадянським життям та визначувався благородним характером як людина й вірний син українського народу. В часі своєї урядницької служби приміщував у своїм уряді вбогих українських студентів та помагав їм зі своїх незначних фондів до докінчування студій, — тихо радіючи з цього, як звідсіль виходили молоді народні діячі. Але для себе не просив Покійний у нікого поратунку, добиваючися власними силами в тяжких умовах сього становища. Він відбував військову службу як однорічний доароволець у Відні (1873) й товаришував тоді з Павлом Франкентурм Ґавчем, пізніщим міністром і през. міністрів. І коли П. Ґавч по скінченій військовій службі хотів Йому помогти до покінчення студій, то Він подякував за добру волю заможного товариша й не приймив помочі.

Першою національною інституцією, в котрій Покійний працював, була „Народня Торговля", де вибрано Його — до Управляючої Ради й там ми пізнали Його практичний досвід і розважне трактування всякої справи, що не мало причинилося до наладнання діловодства нашої торговельної інституції. Перейшовши в часі світової війни на емеритуру (з Дирекції домен), віддавав свій вільний час постійній праці в „Народній Торговлі".

Пізнавши ті цінні прикмети характеру й ума, вибирано Його до „Народнього Комітету", де розумів Він примінитися до вимог нашого політичного життя і там Його голос мав дійсно важне значіння. Тут заступав послідовно лінію самостійницьку, проти всяких угод з Поляками та остерігав перед повторенням нової ери.

Як характерний ґромадянин був завсіди солідарний і карний та від цих конечних народніх условин не допускав ніяких вимків, і не давав нікому пардону, клеймуючи всяких демагоґічних крикунів і покутних крамольників прізвищем мізерних „скавучищ", та виминаючи їх у товариських зносинах. Був тихим робітником, але незвичайно щирим і розумним та справдішним піонїром нашого національного відродження...

А вжеж гордістю раділа Його щира душа у тій памятній хвилі, коли наш український нарід піднявся до свого державного життя. Але проте не скривав свого побоювання, щоб пайдократична система державности не підірвала нашої державно-творчої роботи...

Після катастрофи 1919. р. клав спокійно свою лепту праці у визвольній боротьбі за здійснення державної ідеї Галицької України, та помер на жаль усього громадянства, не діждавшись сонішнього дня"...

Відень. 18. січня 1923.

Д-р Кость Левицький.

ЖЕРТВИ

Рідна Школа:

Від 1—10. січня ц. р. в мп. зложили на квітар: Учит. збір школи на Левандівці 3280, Стрілецький 1500, Пенсак 1500, Сироїд 1500, Пиріг 3000, по 1000: Лісевич, Парохоняк, Ковч, Гуменяна, Левицький, Сенкевич, Балевич, Стецура, Перфецька, Сушкова, Стецура 400, о. Березкий 11.000, Левицький і тов. 26.000, д-р С. Мацейович 5000, О. Павлинський зб. гром. Грусятичі 27.540, І. Савків 5000, Кр. С. Гост. Спілок 12.800, о. М. Каноровський зб. гром. Підсоснів 27 900 та зб. гром. Миколаїв 33 600, М. Брокайло 2000, тов. „Домени" 49.000, о. О. Крвавич зб. гром. Отиневичі 32 600 та зб. гром Городище цетн. 42 000, І. Лушпак, зб. гром. Городище кор. 70.000, І. Верхола 500, Т. Сивак 1500, о. Е. Громницький 2000, І. Паламар, зб. гром. Сулятичі 13.000, П. Тусевич 1000, Уч. збір хл. школи ім. Грінченка 25.680, 7. кл. хл. шк. Грінченка 2000, о. В. Коновалець 1000, О. Погорецький 2000, І Гавран 4500, К. Малицька від дів. школи Шевченка 60.600, о. О. Горчинський 10.000, М. Павлюх 500, д-р І. Гандель 5000, П. Фостяк 2000, І. Герасимович 10.000, д р Б. Савчак, зб. гром. Лубяна 36.000, П. Шуврик 250, з продажи кал. УПТ. проц. 950, інж. Г. Пежанський 1000, Е Білинський Збараж, 1 проц. доходів 40 000, Кр. У. П. Т. Лемаків зб. 70.720, Г. Терлецький 10.000, І. Сквиртнянський зб. м. Кракова 20.000, Й. Тузяк 4000, Г. Куницький коляда гром. Баторівка 46.300, д-р В. Маковський 4000, В. Влох, коляда гром. Підберезці 82.250, М. Стоцький 1000, Клюб українських шахістів 5000, д р В. Мурович 700, І. Бартків зб. у В. Букала 15.000 Я. Огородчик коляда гром. Загіре 6970, І. Рибачевський (місто желянь свят.) 10.000. Кр. С. Ревізійний 7700, Скрегота 2000, о. І. Караночич, коляда гром. Сабанівка 20.023, о. Е. Возняк коляда гром. Поршна 30.00, В. Цьонь 10.000, Д. Стефанів 10.000, М. Орисяківна зб. гром. Гряда 13.500, С. Дробовицький 1000, о. Р. Охримович коляда громади Урич 20.000.

На Українську Університетську Молодь у Львові зложили в повіті **Надвірна:** Вп. Марія Герега Майдан гор. 10.000, Р. Мажевський Делятин (збірка) 10.000, о. Бабій Назавізів (збірка) 2 600, С. Бобикевич Саджавці (збірка) 6.100, Х. Кляйиман, Надвірна 1.000, о. Андрейчук збірка в Майдані гор. 1.320, гром. **Пнів** — збірка на храмі 3.680, по 1.000 Н. Кричовський, П. Тимлюк М. Андріїв, І. Берчак, І. Колейко, І. Паньків, Д. Андріїв; Юрко Сіщук 2.000, инші по 500 і менше на квоту 3.110; **Надвірна:** В. Луців 2.000, по 1.000 Струтинська, Кадобанська, М. Бабяк, М. Чорний, Я. Кіселюк, М Пітюк, В. Пшайко, Д. Абрамюк, Бойко, инші менше на квоту 4.070, гром. Ланчин 20.400, гром. Ворохта 2.000, гром. Ослави (білі і чорні) зб. за о. Андрелли 54.470. — Коляда в **Надвірній:** Д-р Саноцький 10.000, д р Срібний 5 000, о. сов. Луцик 10.000, Слюсарчук 5.000, М. Букало 10.000, по 3.000, Е. Бас, д-р Гриняк, Кальба, М. Йосипенко, д р Балах 5.000; по 2 000 Осонов ський, Попович, В. Кочержук, Т. Демянчук 1.000, М. Кочержук 500. — **Коляда в Перерісли:** о. Саловський 1.500; по 1.000 Бабій, С. Лятишевська, Мойсейович, Вуйцікевич; Стжижовська 5.00. Збірка в гром. Пасічна 8.675. – Всім жертводавцям складає подяку **Українська Краєва Студентська Рада.** XXI 1-1

Збірка в часі коляди Йордану і Нового Року на Знесінню 215.500 мп. З того розділено на церкву в Знесінню 20.500, хор в Знесінню 10.000. У. П. Т. 10.000 школу ім. кн. Данила 10.000, Академ. Молодь 14.000. Решта на будову власного дому. — **Видiл Читальні.** 1616 1-1

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Курс грошей.

Львів, дня 1. лютого 1923.

Доляри американські	35.100—35.300
„ „ (1 і 2-ки	34.500—34.900
Доляри канадійські	34.600—35.000
„ „ (1 і 2-ки	34.100—34.600
Марки німецькі	1·05—1·15
„ „ (сотки)	0·90—1·05
„ „ (дрібні)	0·75—0·95
Леї румунські	120·00—130·00
„ (дрібні)	110·00—120·00
Корони чеські	940·00—980·00
„ (дрібні)	925·00—970·00
Австрійські тис. нов. ем.	580·00—600·00
„ „ ст. ем.	3 350·00—3.400·00
„ сотки нов. ем.	55·00—60·00
„ 50 кор.	80·00—100·00
„ 20 кор.	26·35—26·00
„ 10 кор.	12·00—13·00
„ 1. і 2 ки	0·60—0·00
Рублі 5-сотки	140·00—170·00
„ сотки	140·00—170·00
„ 25-ки	80·00—100·00
„ дрібні	0·65—0·00
„ думські 1.000-ки	20·00—25·00
„ „ 250-ки	15·00—20·00
Карбованці	1·00 1·00
Гривні	1·20—1·00
Франки французькі	1875·00—1975·00
Фунти стерлінгів	158.000·00—165.000·00
Франки швайцарські	6000·00—6300·00

Золото:

20 кор.	140.000·00—142.000·00
20 франк.	150.000 00—152.000 00
20 марк. нім.	162.000·00—165.000·00
Фунти стерлінґи	72.000·00—72 200·00
10 рубл;	170.000·00—175.000 00
Доляри	15.500·00—15·6000·00

Срібло:

Корони австр.	2.000·00—2.100·00
5 кор. австр.	4.900·00—6.000·00
Фльорени австр.	5.700 00—5.800·00
Рублі	9.600·00—9.700·00
Копійки	27·50—28·00
Доляри американські	10.500·00—11.000·00
„ „ полов. і ¼	9.800·00—9.900.00
Доляри канадійські	9.000 00—9.300·00
„ „ дрібні	8.500·00—8.700·00
Леї румунські	1.340·00—1.350·00

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Циганський Романс.

(Другові мойому Окови присвячую).

Ви не прийшли!
Даром чекала Вас з тугою
Давила біль скривала жаль
Ви не прийшли на баль...

А музика так сумно грала
Десь мерли на бальконах тони
Здавались гробом білі стіни
Ви не прийшли на Вечір України.

— — — — — — — —
— — — — — — — —

Я не прийшов бо зимно було
Усі стежки снігом задуло
Страшні морози... Я не прийшов.
Прости!

З туги всю ніч не міг заснути
На ліжку товкся аж до рана
Прости Кохана!

Та 7-го прийду
Числю вже хвилі і години
Сную в думках предивні теми...
Ах, що за роскіш — Маскарад
Прийду! [Богеми!]

1596 1—1 *Швунг.*

заходами і накладом „Союза Українських Інвалідів“ вийде на днях з друку перший випуск

„ЛІСТА ВТРАТ“,

що обіймає докладний спис упавших в бою і померших в шпиталях членів Української Гал. Армії з докладними даними про час, місце і свідків смерти.

Кождий інтересований повинен набути один примірн., якого ціна буде виносити 1.500 мп.

Ізза скупих фондів наклад невеличний. Спішіть з замовленням.

:: „Союз Українських Інвалідів“ ::

XXI ЛЬВІВ, вул. Руська ч. 3, II. пов. 3—10

ОПОВІСТКИ.

Концерт коляд і щедрівок композиції Стеценка. На дохід Ремісничої Бурси у Львові відспіває в Преображенській церкві при вул. Краківській в неділю дня 4. лютого ц. р. о год. 12. в полудне архікатедральний хор під батутою Впр. о. Ів. Туркевича. Проситься наше Вп. Громадянство о численну участь. 1618 2-2

ІІІ-тий курс пожарний уладжує „Сокіл Батько“ в днях від 8 до 12. лютого ц. р. включно, в годинах вечірних від 8—9·30 у власній сали, при вул. Руській ч. 20. Курс обіймати буде: а) Організація і взірцеве ведення пожарних сторожей. Реф. тов. Ігнат Ів. б) Практична наука пожарництва. Реф. тов. Л. Огоновський. в) Поміч лікарська. Реф. тов. д-р Щуровський. г) Руханка пожарна, гри і забави. Реф. тов. Ст. Гайдучок. Курс є безплатний. Вписи кождого дня в канцелярії „Сокола Батька“ в годинах від 10—1 ої перед полуднем і від 7—9 веч. — Організаційна Секція „С.-Б.“. 1620 1—3

На „Рідну Школу“ зложили в мп.: З громади Космач к. Солотвини: Дмитро Степанек зас. гром. 5000, Гр. Ябпінчук писар 2000, по 1000 мп: Андрій Вітюк, В. Вітюк, Н. Бойчук, Ю. Глубіпький, П. Юшишин, Ю. Гуменюк, С. Кецмен, О. Немчак, Н. Ябпінчук, А. Соболевська, Бр. Соболевська, Клюб українських шахістів у Львові 5000 мп., за що щиру подяку складає Головна Управа У.П.Т. IX. 1—1

Жертви на Український Дім Інвалідів у Львові зложили в мп.: Гурток молоді з Заставча 6500, Гарасим Канійовський з нагоди звільнення з тюрми 1000 — переслала Вп. п. Львова, Грек.-кат. Уряд парох. в Бабчу 1000, Громада Підбірців (Львів) 24 снопи соломи — зібрала Вп. п. Шубертівна, а доставив господар Іван Чайка, Пізюр Андрій в нагоди звільнення з Бриґідок 2000 — кличе своїх товаришів, що разом з ним сиділи, Вп. п. Невицький Всев. інжинір у Львові 1 сяг дров і 17.000, Любом. Данилович — дохід з Миколаївських вечерниць 20.000, Гніденько Максим — Бриґідки (4 келія) 1000, Т-во „Праця“ 1 і пів кг. горіхів на ялинку — передав Вп. п. Волоченко інжінір у Львові, Вп. п. Білецька пів ф. грибів на св. Вечеру, Незнакома Пані-добродійка — через інваліда що носив обід для арештованого при вул. Баторого 12 кг. муки пшеничної, Вп. п. радн. Ізидор Громницький 1000, Збірна українських залізничників город. передмістя (Львів) 30.000, М. Івасюк з Долини 2000, чит. „Просвіти“ Рапш, Воля 2810, М. Шевчук (Кривотули) 300, Перамут Тусевич 500, о. Мих. Левицький (Княжівське-Рожнятів) збірка 4000 і 1000 від себе, Українська гімназія в Станиславові через Вп. п. проф. Гаванського 25.000, Вп. п. Ніпінська колачі на „Новий Рік“, Вп. п. Білецька М. збірку зібрану в церквах у Львові 194.217, чит. „Просвіта“ в Стиняві нижній 10.000, о. Калинський збірку з церкви 8500, Мих. Яцева (Поверґів-Рудки) збірку 5000, Місто Нараїв 25.000 з коляди — передав Вп. п. д-р Дидюк Евген у Львові, Шведик 1 струцлю і голубці, Строков. — ужив. наплюк, 1 кашкет і 2 пачки тютюну, Пастків 1 струцлю і студенцу. — Всім щедрим жертводавцям складаємо вдячні українські інваліди за ваші зияви памяти і спочуття „Сердечне Спасибі“ і засилаємо щиросердечні бажання Нового Року, та просимо ласкаво памятати про нас і в дені біжучім. XXI 1-1

Позір!

„Сокіл“ — компанія славна
Нам не треба і реклами
До вас прийде кожда панна
З мамою або й без мами.
Всі прийдуть на вечерниці,
Бо „Соколи“ не жартують,
На безкраї, гарні птиці
Де лиш можуть, то полюють.
В вас охоче потанцює
Навіть старша дама гладка,
Бо „Сокіл“ за зиск купує
Площу для „Сокола-Батька“.
То не штука заробити
Площі умом, чи руками,
Штука площу закупити
Лиш танцюючи ногами.
„Гарно з корисним єднайте“
Так вас вчила кожда школа,
„Бігом руш!“ всі поспішайте
На забаву до „Сокола“.

Вечерниці „Сокола-Батька“ відбудуться дня 3. лютого ц. р. у власній салі при вул. Руській ч. 20. Запрошення набувати можна в канцелярії „С Б“ від год. 11—1 рано і від 6—8 веч. 1613а 1—1

Дрібні оголошення.

МУЩИНА 40-літний, пристійний, в державній службі, з платнею VIII. ранґи, добре на селі загосподарований, оженить ся з пристійною, образованою і господарною панною, безлітною вдовою або учителькою до літ 30. Зголошення з фотографією надсилати до кінця лютого до Адм. „Гр. Вістника“ під „Акорди“. 1622 1-1

ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ 92 морґи в однім кусничку доброї землі, рівнини, положеної при 2-ох гостинцях т. є державнім і повітовім, повіт Добромиль. До Добромиля 6, до Ніжанкович 3, до Перемишля 15 км., всюда гостинцем. В тім 66 м. орного поля, 10 м. вівцевого саду, 4 м. сіножати і 12 морґ. ліса, 8 нових великих будинків. Ґрунт рустикальний, кождої хвилі до заінтабульовання на власність без дозволу земельної комісії. Продає в цілости або на части з обсівами озимини, живим і мертвим інвентарем. Дзюбінський, Трушевичі п. і зал. ст. Ніжанковичі. 1623 1—1

СПОКІЙНИЙ кавалер пошукує одної кімнати при родині. Зголошення до Адміністрації під „Спокій“. 1612 2—2

З ГОСПОДАРСТВА: 1) 25 морґів за 70 мільонів, 2) 23 морґів за 65 міл 3) 13 морґів за 38 міл., всі з будинками, чорнозем I. кляси з садом в околиці Львова, при залізниці, сейчас продасть Аґенція „Фортуна“, Львів, Фридрихів 8. III. 1617 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р Стефан Федак

1589 веде поновно 4—10

АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ

у ЛЬВОВІ, вул. Сикстуська ч. 48.

Хто ще не купив

дуже цікаве оповідання Опільського:

:: „ВОВКУЛАКА“ ::

нехай замовить негайно в УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ і АНТИКВАРНІ, ЛЬВІВ, вул. Рутовського ч. 22. — Ціна 1500 мп., з пе-1614 ресилкою 1800 мп. 1—5

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

„Господарської Торговлі“

стоварищ. зареєстр. з обмеж. порукою **в Угнові**

відбудуться дня 12. лютого 1923 о год. 3-тій пополудни, в салі читальні „Просвіта“ в Угнові, зі слідуючим порядком дневним:

1) Відкриття і уконституовання Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу з послідних Заг. Зборів.
3) Звіт з діяльности і біланс за роки 1921 і 1922.
4) Розділ чистого зиску.
5) Уділення абсолюторії.
6) Вибір цілої Ради Надзорної.
7) Затвердження, згладко вибір 3-х членів Управи і 2-х заступників.
8) Внески і запити членів.

Колиб не явилося вимагане статутом число членів, то Збори відбудуться того самого дня, в тім самім льокали о годину пізнійше з важностю рішень без огляду на число присутних членів.

Річний звіт, рахунки і біланс виложено в льокали кооперативи, до перегляду членів.

Леґітимацією вступу на Загальні Збори є власна книжечка уділова.

1619 1—1 НАДЗІРНА РАДА.

1691—3

Важне для Пань і Панів!

Повернувши з Відня привіз я послідні моделі до перерібки і фарбовання жіночих і мужеських соломяних капелюхів — —

КАРЛО ВАЙСС ЛЬВІВ, — вулиця Домініканська 5.

3000 мп!

На закуплення кварцевої лямпи конче потрібної до лічення хорих для порадні матерей львівської філії українського краю. Тов-ва охорони дітей і опіки над молодю зложили по 3000 м. поль. і кличуть:

Інж. В. Рижевський — Нусю Ляховичівну, Б. Поповичівну, Павлів, Олю Шпундер Підгайці; Михайло Стефанівський — Софрона Ференцевича, Юліяна Кіндрака, Михайла Самосія; о. Іл. Олянович з Лисинич — Конрада Кальбу Мозолівка п. Підгайці, о. Стефана Теслю Нове село, д-ра А. Гаврилюка Збараж; Никифор Даниш — проф. Данила Джерджа, д-ра Юліяна Олесницького, Мелянію Грушкевичеву всі зі Станиславова; Марія Восвідкова — Міку Дрогомірецьку, Марію Колтунюкову, Ольгу Левицьку Львів, Пільна 57 б); о. радник В. Лициняк 5000 мп. — о. рад. Юл. Дзеровича, о. рад. Лопатинського, о. рад. І. Рудовича; Микола Гуменний — д-ра Б. Савчака, д-ра О. Жука, д-ра В. Могильницького всі зі Щирця; Модест Каратницький 5000 мп.; Сильвестер Герасимович 3000 мп.; Марія Мудракова — о. Івана Машака Селиска, Дениса Кореня, Мирона Федусевича; Мирослава Морозова — Стефанію Козакову, Евгенію Гриньовську, Катрю Гриневичеву; Романа Турянська — Василя Ракового з Болехова, о. ігумена Вацика з Добромисля, інж. Заврика.

Жертви проситься посилати до Тов-а „Дністер“, Львів, вул Руська 20. на книжечку ч. 11.600 і викликувати дальших. 1545 1—1

Ширіть наш часопис!

Ваші марки

польські, зайві, щоб не обезцінювалися майже з години на годину у Вашому схованку, зводьте складати в нас на щадничу книжечку, на дійсно високий і після умови провент. Забезпеку вкладкам дає наша реальність в ринку і наша довголітня, бо 22-річна фірма і наші добре уладжені робітні суконь і білля та вкінці наш склеп, які одночасно поручаємо. Також запрошуємо наше свідоме П. Т. Жіноцтво вступати ласкаво до нас в члени з уділом тепер мп. 5.000 і вписовим мп. 500. На жадання висилаємо чекову складанку. З поважанням

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА

XVI 3—10 „ТРУД“

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39. (вл. дім).

1625 1—3

„ЖАЛО“

сатирично-гумористичний часопис

виходить у Львові два рази на місяць, 1. і 15.

Передплата виносить 2000 мп. четвертьрічно. — В Чехословаччині 20 ч. корон піврічно. — В Америці й Канаді 1 доляр річно.

Передплату посилати на адресу:

Порфір Буняк, у Львові, вул. Скшинського ч. 14 Д

Porfir Buniak, Lwiw—Lemberg, East Galicia, Skrzyńskeho Nr. 14/D

Передплату з Чехословаччини можна посилати до Почтової Каси Ощадности в Празі на чекове конто ч. 79.685, з Америки й Канади та з инших країв в реджістрованих (рекомендованих) листах у тамошній валюті.

Нова книжка.

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ

ТВОРИ

т. I. з портретом автора і вступною статтею доцента унів. Л. Біленького.

Ціна 3500 мп.

Продається у всіх книгарнях.

Можна виписувати за післяплатою з канцелярії Товариства допомоги еміґрантам з Вел. України. (Львів, 1539 Руська 3). 4—10

На зимові вечори

поручає історичні повісти (давнійших і новійших наших авторів), народні оповідання, світові романи, збірні видання творів українських і чужих клясиків, як також наукові твори в нашій і чужій мові

ІВАН КАЛИНОВИЧ, ЗОЛОЧІВ

Цінники і катальоги висилає за надісланням 500 Мп. почтовими значками. При замовленнях прохається надіслати завдаток. 1353 9—10

Найліпші ДЗВОНИ

1517 ПЕРЕДВОЄННОЇ ЯКОСТИ 9—20

є на складі і можна замовляти у :: Істнуючої від 1863. року фірми ::

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ або в ПЕРЕМИШЛІ

вул. Красіньского ч. 63.

На жадання висилається цінники оплатно.

УВАГА! Ніяких агентів не маємо і не висилаємо, як також крім Калуша і Перемишля ніякої філії не маємо.

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від понеділка 29. ц. м. 1923, сальонову драму на 6 великих дій п. з.

„Роман міліярдерки.“

В ролі міліярдерки улюблениця публики, славна краса ЛІЯ МАРА.